

IKT v Primárnom Vzdelávaní

Úvod

Po roku 1989 sa vo veľkej miere poukazovalo na školské systémy iných krajín, v ktorých predmety všeobecno – technického zamerania boli zaradované do učebných plánov už od najnižších ročníkov základnej školy. Vychádzajúc z tejto skutočnosti sa vytvorila nová podoba modelu technického vzdelávania, čomu predchádzala široká diskusia učiteľskej verejnosti nevynímajúc učiteľov pracovného vyučovania. Uskutočňovali sa pracovné semináre pre učiteľov základných škôl, zasadnutia expertov v sekciách, zasadnutia členov komisie pre pracovné vyučovanie pri Štátnom pedagogickom ústave a uskutočnila sa celoštátna konferencia v Poprade pre učiteľov základných škôl učiacich pracovné vyučovanie. Štruktúra obsahu pracovného vyučovania vychádzala z predpokladu nadobudnutia technickej gramotnosti. Pod týmto pojmom sa rozumelo určité vzdelanostné minimum technického vzdelania, ktoré by si mal v rámci všeobecného vzdelania osvojiť každý žiak (technické a technologické vedomosti, zručnosti, riešenie technických problémov, racionálny postoj k technike, vzťah techniky k prírode a spoločnosti).

Pracovné vyučovanie ako technicky orientovaný predmet v primárnom vzdelávaní

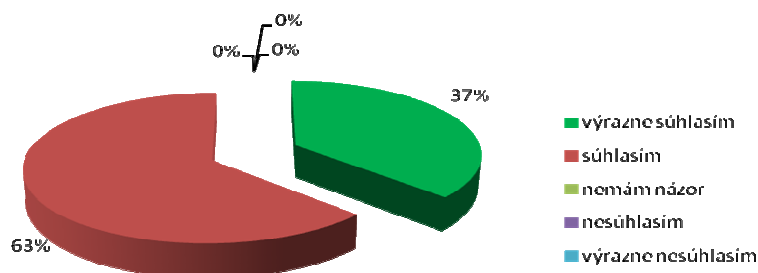
Jedným z povinných predmetov v primárnom vzdelávaní je predmet pracovné vyučovanie. Od roku 2008 patrí do vzdelávacej oblasti Človek a svet práce. Pracovné vyučovanie je predmet, prostredníctvom ktorého žiak získava základné poznatky o technike, technických materiáloch a prostriedkoch, ktoré bezprostredne súvisia s jeho životom.

Rok 2008 priniesol do edukačného procesu veľa zmien. Popri uplatňovaní inovačných foriem vzdelávania sa začali vo väčšej miere využívať didaktické prostriedky, ku ktorým patria aj informačné komunikačné technológie (IKT). Podľa Skalkovej [2008: 52]: „s využívaním IKT vznikajú nové požiadavky na prácu človeka“. Autorka predpokladá, „že najlepšou prípravou na budúci neistý pracovný trh je solídne všeobecné vzdelanie pre všetkých. Tvorí základy pre ďalšiu kvalifikáciu a rekvalifikáciu. Ide ovšem o také všeobecné vzdelanie, ktoré otvorí mladému človeku svet práce a umožní mu i konkrétne skúsenosti s ním“.

IKT prenikajú do vzdelávania rôznymi formami. U žiakov primárneho vzdelávania ide o vzdelávanie, ktoré môže podporiť rozvíjanie čitateľskej

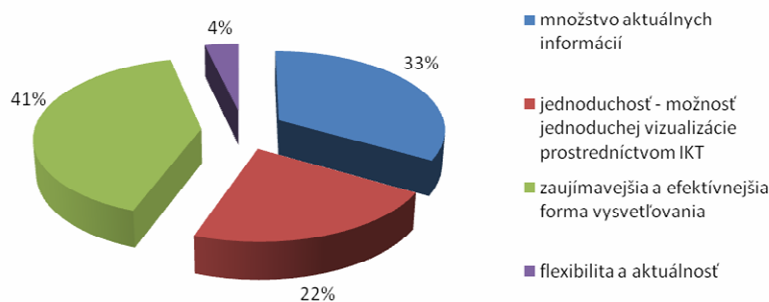
gramotnosti, informačnej gramotnosti, rozvíjanie tvorivého myslenia, môže celkove zefektívniť vyučovací proces.

Do akej miery sa v súčasnosti využívajú IKT prostriedky pracovnom vyučovaní sme sledovali v období mesiacov marec – apríl 2013. Predpokladali sme, že viac ako polovica (viac ako 50%) respondentov – učiteľov, používa IKT prostriedky na hodinách pracovného vyučovania. Celkove vzorku respondentov tvorilo 19 učiteľov primárneho vzdelávania. Pravdivosť predpokladu bolo overované položkou, v ktorej sme sa pýtali na ich názor na tvrdenie, že IKT im pomáhajú pri príprave na vyučovaciu hodinu. Odpovede respondentov sú znázornené grafom 1.

Graf 1. IKT pri príprave na vyučovaciu hodinu

Graf 1 poukazuje na skutočnosť, že oslovení respondenti súhlasia, že im IKT prostriedky pomáhajú pri príprave na vyučovanie predmetu pracovné vyučovanie. Ich názor potvrdzuje aj ďalšia odpoveď respondentov. Položkou č. 2 sme sa pýtali, aké sú podľa nich výhody používania IKT v pracovnom vyučovaní. Ich odpovede sú znázornené grafom 2.

Graf 2. Výhody používania IKT

Väčšina respondentov (41%) uviedla, že hodina s použitím IKT je zaujímavejšia a efektívnejšia. Boli aj názoru, že využitím IKT žiak získa viac aktuálnych informácií (33%) a ich používaním sa poskytuje možnosť jednoduchej vizualizácie (22%).

Využívanie IKT v edukačnom procese sa postupne stáva samozrejmosťou. Potvrdzujú to mnohé prieskumy a výskumy, ktoré sa venujú tejto problematike. V ďalšom období sa bude táto problematika sledovať aj prostredníctvom riešenia projektu KEGA č. 023UKF-4/2012 „Využívanie prostriedkov IKT na podporu nového štátneho vzdelávacieho programu ISCED1 – Primárne vzdelávanie v predmete Pracovné vyučovanie”.

Záver

V primárnom vzdelávaní v technicky zameranom predmete ako je pracovné vyučovanie, treba klásť dôraz na získanie technickej gramotnosti žiakov. Osvojenie si vedomostí, pracovných zručností a návykov z tejto oblasti môže sa stať inšpiráciou pri ich ďalšom rozhodovaní o budúcom povolání.

Dosiahnutie stanovených cieľov v oblasti technického vzdelávania si vyžaduje využívanie nových alternatívnych metód, využívanie nových technológií, kladie dôraz na motivovanie žiaka, na jeho záujem a zaujatie z oblasti techniky [Noga 2012: 156]. Zefektívniť proces učenia sa a prispôbiť ho k rozvoju myšlienkových a tvorivých aktivít žiaka možno aj vhodným využitím informačných komunikačných technológií.

Literatúra

- Depešová J., Vargová M., Noga H. (2008), *Edukacja techniczno-informatyczna w opinii nauczycieli* [w:] *Technologie informacyjne w warsztacie nauczyciela*, Kraków: Uniwersytet Pedagogiczny, ISBN 978-83-7587-066-4, s. 149–157.
- Hašková A. a kol. (2011), *Didaktické prostriedky ako optimalizačný faktor procesu vzdelávania*, Hradec Králové: Gaudeamus, 274 s., ISBN 978-80-7435-160-0.
- Kožuchová M. a kol. (2011), *Elektronická učebnica didaktika technickej výchovy* [online]. Bratislava: UK, 528 s. ISBN 978-80-223-3031-2. Dostupné na: <http://ki.ku.sk/cms/utv> ISBN 978-80-223-3031-2.
- Noga H., Vargová M. (2012), *Autorytet nauczyciela przedmiotów technicznych na podstawie badań*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe UP, s. 156. ISSN 2081-5468.
- Skalková J. (2008), *Obecná didaktika*, 2. Vydanie, Praha: Grada Publishing, a. s., s. 52. ISBN 978-80-247-1821-7.
- Vargová M., Pomšár Z. (2012), *Praktické činnosti s materiálmi*, Nitra: UKF, 126 s., ISBN 978-80-558-0210-7.

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá využívaním IKT prostriedkov v edukačnom procese predmetu pracovné vyučovanie. V ňom je uvedený prieskum, zameraný na využívanie IKT prostriedkov učiteľmi na základných školách.

Kľúčové slová: informačné a komunikačné technológie, technické vzdelávanie, efektívnosť, technická gramotnosť.

ICT in Primary Education

Abstract

The article deals with the use of ICT in the educational process of subject technical education. There is mentioned research inside, focused on the use of ICT resources by teachers at primary schools.

Key words: information and communication technologies, technical education, efficiency, technical literacy.

Príspevok vznikol v rámci riešenia projektu KEGA č. 023UKF-4/2012 „Využívanie prostriedkov IKT na podporu nového štátneho vzdelávacieho programu ISCED1 – Primárne vzdelávanie v predmete Pracovné vyučovanie”.